

اثر لیزر کم توان در درمان زخم‌های فشاری جانبازان نخاعی

هادی شجاعی^{*}، یحیی سخنگویی^۱، محمد رضا سروش^۲، فرزاد پناهی^۳، فرحتاز فلاحتی^۴

خلاصه

سابقه و هدف: زخم‌های فشاری به علت فشار مستمر بر روی یک ناحیه بدن ایجاد می‌شوند. این زخم‌ها از مشکلات عمدۀ بیماران دارای ضایعات نخاعی هستند. امروزه درمان‌های مختلفی با نتایج متفاوت برای درمان این زخم‌ها به کار می‌رود در این مطالعه ما بر آن شدیم که تأثیر لیزر کم توان را در درمان زخم‌های فشاری جانبازان نخاعی تهران بررسی نماییم.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی شده سه سوکور بر روی ۱۶ نفر از جانبازان نخاعی تهران انجام شد. در این مطالعه به بررسی اثر لیزر کم توان از نوع دیود لیزر گالیوم - آلو مینیوم - آرسناید و لیزر گالیوم - آلو مینیوم - ایندیوم - فسفات با مارک *Azor-2k* ساخت کشور روسیه به شیوه *Contact, Continious Emission* با دوز ۴-۶ J/cm^2 در میان و به مدت ۳ هفته انجام شد. وسعت و مرحله زخم‌ها توسط یک فرد به شیوه *Blind* ارزیابی شد و توسط دوربین دیجیتال از زخم‌ها عکسبرداری به عمل آمد. گروه مورد، تحت درمان با لیزر کم توان همراه با درمان روتین (شستشو و پاپسانمان مرتبط) قرار گرفتند ولی گروه شاهد فقط درمان روتین زخم را دریافت کردند. پس از ۳ هفته بار دیگر کلیۀ زخم‌ها توسط فرد اول مورد ارزیابی وسعت و مرحله قرار گرفتند و مجددًا عکسبرداری شدند.

نتایج: بررسی نشان داد که بیشترین محل زخم فشاری در دو گروه مورد مطالعه در ناحیه ایسیکال با (۶۲/۵ درصد) است. همچنین نتایج نشان داد درمان با لیزر کم توان به همراه درمان روتین (گروه مورد) نسبت به درمان روتین (گروه شاهد) تأثیر معنی‌داری در کاهش stage زخم و وسعت زخم دارد.

نتیجه‌گیری: استفاده از لیزر کم توان به همراه درمان‌های روتین مؤثرتر از استفاده از درمان روتین به تنها ی است. پیشنهاد می‌گردد برای تعیین این نتایج مطالعه دیگری روی تعداد بیشتری از بیماران با شرایط مشابه انجام شود.

واژگان کلیدی: لیزر کم توان، زخم فشاری، بھبود زخم، جانباز نخاعی

۱- پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

۳- جراح عمومی دانشگاه علوم پزشکی بقیه ...

۴- پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان

* نویسنده مسؤول: هادی شجاعی

آدرس: تهران، خیابان مقدس اردبیلی، خیابان فرخ، پلاک ۲۵

پست الکترونیک: Shojaei@jmerc.ac.ir

می‌شوند، از زخم‌های فشاری متمايز می‌نماید (۱). در بیماران دچار آسیب نخاعی، افزایش فشار موضعی ناشی از وضعیت بی‌حرکتی مداوم و ایجاد ایسکمی از یک طرف همراه با مکانیسم‌های ناشناخته ناشی از خود آسیب طناب نخاعی از سوی دیگر، بروز زخم‌های فشاری را افزایش می‌دهد. زخم‌های فشاری مشکل عده‌ای هستند که فعالیت‌های افراد دچار ضایعات نخاعی را به شدت تهدید می‌کنند (۲). به طوری که از نظر آماری در آمریکا، حدود ۳۳ درصد افراد دارای ضایعات نخاعی، حداقل دارای یک زخم می‌باشند و ۱۳/۶ درصد دارای زخم‌های عمیقی تر

مقدمه

زخم‌های فشاری زخم‌هایی هستند که عمدتاً در اثر بی‌حرکتی و یا فشار مستمر بر روی یک ناحیه بدن ایجاد می‌شوند. این زخم‌ها که سابقاً زخم بستر یا *Bed sore* نامیده می‌شدند، امروزه به علت شناخت مکانیسم اصلی ایجاد کننده آنها که وارد آمدن فشار بیش از حد به پوست و بافت‌های نرم و عدم خونرسانی موضعی (ایسکمی) می‌باشد، تحت عنوان زخم‌های فشاری شناخته می‌شوند. تعریف فوق زخم‌هایی را که در اثر استنازوریدی و یا مشکلات عروقی نظیر دیابت و ... ایجاد